683/03

Den 20. oktober 2003 blev i sag nr. 59.145:

xxxxx xxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxx

mod

Codan Forsikring
Gl. Kongevej 60
1790 København V

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har hesteforsikring i Codan Forsikring, klager over størrelsen af den af selskabet udbetalte erstatning i forbindelse med aflivning af en hest.

Selskabet har afvist at udbetale yderligere erstatning, da aflivningen af hesten er en følge af blindtarmsinvagination, der er forårsaget af et forud for forhøjelse af forsikringssummen bestående bændelormeangreb.

Klageren tegnede den 2/7 2000 forsikring med dødsdækning på hesten ”Marwell Hertuneur” med en forsikringssum på 30.000 kr.

Den 1/11 2001 blev forsikringssummen forhøjet til 40.000 kr.

Af sagens akter fremgår det, at hesten den 15/2 2002 blev indskrevet på A. Dyrehospital, da den havde symptomer på kolik.

Nærmere undersøgelser førte til diagnosen "blindtarmsinvagination", og hesten blev aflivet den 19/2 2002 i henhold til dyreværnsloven, da det kunne konstateres, at hesten i svær grad led af bændelorm i tarmene.

Selskabet har efterfølgende udbetalt 30.000 kr. til klageren i erstatning.

Klageren kan ikke acceptere, at selskabet ikke vil udbetale de resterende 10.000 kr. af forsikringssummen.

I skrivelse af 20/2 2002 har dyrlæge H.C.L. fra A. Dyrehospital ApS til selskabet bl.a. anført:

"Hesten blev d. 15-02-02 af dyrlæge N.T. ... indlagt med koliksymptomer.

...

Ved åbning til de involverede tarmafsnit fandtes myriader af bændelorm.

Hesten blev aflivet på operationsbordet.

Diagnose: Blindtarmsinvagination secundær til voldsom bændelormeangreb."

I selskabets skrivelse af 28/8 2002 til nævnet hedder det bl.a.:

"I den konkrete sag lægger vi udtalelsen fra det af forsikringstager valgte dyrehospital til grund, hvorefter der i hesten fandtes 'myriader af bændelorm'.

Vores veterinærkonsulent oplyser endvidere,

- at sygdommen eller lidelsen hidrører fra æg fra en bændelorm,
- at ægget skal udvikles over 2- 4 måneder før de er smittefarlige,
- at udviklingen foregår i en mide, der kan findes på enhver græsmark,
- at den konkrete type mide kun er aktiv, når der ikke er frost,
- at hesten optager miden, når hesten græsser,
- at dette er sket inden d. 01.11.01,
- at der derfor er årsagssammenhæng mellem bændelormen og blindtarms invaginationen

Vi har derfor erstattet hesten med den oprindelige forsikringssum på kr. 30.000 under henvisning til forsikringsbetingelsernes § 11 litra a, hvoraf fremgår, at '**Forsikringen dækker ikke skade, der skyldes eller forværres af en før forsikringens ikrafttræden bestående sygdom eller lidelse**", da vi lægger til grund, at hesten allerede ved

forhøjelsen af forsikringssummen til kr. 40.000, led af bændelorm, som senere har ført til blindtarmsinvaginationen.

I denne henseende henviser vi igen til udtalelsen fra det af forsikringstager valgte dyrehospital, hvorefter diagnosen er **'blindtarmsinvagination sekundær til voldsom bændelormeangreb'**, hvilket påviser årsagssammenhæng mellem bændelormeangrebet og blindtarmsinvaginationen.

Det bemærkes endvidere, at vores veterinærkonsulent supplerende kan oplyse, at den konkrete sygdom eller lidelse ikke er umiddelbart konstaterbar, hvorfor forsikringstager ikke ville kunne erkende forholdet, og idet vi henviser til, at forsikringsbetingelserne ikke bare undtager en forud for tegning bestående sygdom, men også en forud for tegning bestående lidelse, der senere forværres.

Skulle man derfor nå frem til, at en hest der er vært for bændelorm ikke er 'syg' i forsikringsbetingelsernes forstand, kan der imidlertid ikke være tvivl om, at den - som det mindre - har en 'lidelse' i forsikringsbetingelsernes forstand.

Da aflivningen af hesten er en følge af blindtarmsinvaginationen, der er forårsaget af et forud for tegning bestående bændelormeangreb, har forsikringstager ikke krav på forhøjelsen, jf. §11, litra a, og AK 54.022

På denne baggrund skal vi fastholde vores afgørelse."

Klageren har ved skrivelse af 3/12 2002 til nævnet bl.a. anført:

"Der er ikke korrekt, når Codan anfører, at der konkret er konstateret en årsagssammenhæng mellem blindtarmsinvaginationen og tilstedeværelsen af bændelorm. Det der er konstateret, er som også nu anført af dyrlæge L., dels a. blindtarmsinvagination og dels b. bændelorm. Tilbage i 1980'erne pegede undersøgelser på en årsagssammenhæng mellem disse fund. Nyere undersøgelser har imidlertid ikke kunne dokumentere en sådan.

Allerede på grund af denne usikkerhed, kan man altså ikke, som påstået af Codan og dets konsulent, uden videre lægge til grund, at der konkret har været en sådan årsagssammenhæng.

Jeg henviser i denne forbindelse særligt til mine tidligere bemærkninger i sagens bilag ... til den nu fremlagte udtalelse fra dyrlæge L. og til de med dennes udtalelse vedlagte bilag.

Allerede fordi Codan ikke har løftet bevisbyrden omkring årsagssammenhæng skal jeg således have medhold i min klage.

Skulle Ankenævnet mod forventning ikke være enig i at tvivlen omkring årsagssammenhængen skal komme undertegnede til gode, rejser spørgsmålet sig om, hvornår 'Marwell Hertuneur' er blevet inficeret med bændelorm - før eller efter den 1/11 2001 (før eller efter forsikringssummen blev hævet)?

Hertil skal, som også tidligere i korrespondancen anført, for det første fremhæves, at man ikke kan sige, at en hest er syg eller at den har en lidelse, blot fordi den har bændelorm. Allerede af den grund er diskussionen om hvornår hesten er blevet inficeret egentlig uden betydning. Mange heste ofte over 50 % - har bændelorm, uden at de er syge eller i en tilstand, hvor man kan sige, at de har en lidelse. Det er under alle omstændigheder først langt senere - konkret givetvis meget tæt på den 15. februar 2002, at man overhovedet kan sige at hesten har en lidelse eller er syg. Jeg må således fastholde, at Marwell Hertuneur' under ingen omstændigheder var syg eller havde en lidelse den 1/11 2001, blot fordi den muligvis forud herfor havde indtaget en pansermide, der var inficeret med bændelorm. Om den senere ville blive syg eller få en lidelse kunne ingen spå om - heller ikke Codans konsulent, hvilket hyppigheden af bændelorm hos heste klart beviser.

Ad veterinærkonsulentens oplysninger, angivet nederst p. 1 i Codans svar bemærkes:

- at det ikke kan lægges til grund, at blindtarms invaginationen hidrører fra bændelorm,

- at bændelorm æg udvikles helt ned til 6 uger (og ikke som anført fra 2 mdr.),
- at pansermiden også kan optages på stald via hø (og således ikke kun på græs),
- at det ikke på nogen måde kan fastslås/lægges til grund at optagelsen af pansermiden er sket inden 1/11 2001 (Ingen - heller ikke Codans veterinærkonsulent kan således 'lægge hovedet på blokken' og blot med nogen sikkerhed sige, at 'Marwell Hertuneur' ex.vis. den 2/11 2001 på græs har indtaget en lillebitte pansermide, eller den 17. november 2001, den 3. december 2001 eller f.s.v. indtaget pansermiden efter den 1/11 2002 via hø på stald. Der er i hvert fald heller intet, der tidsmæssigt forhindrer at dette kunne være tilfældet).

På p. 2 øverst anfører Codan, at hesten allerede ved forhøjelsen af forsikringen den 1/11 2001 led af bændelorm. Denne påstand harmonerer ikke med det, som man umiddelbart forinden anfører, nemlig at hesten har indtaget pansermiden før 1/11 2001. Disse forhold er vel ikke identiske. En hest har vel ikke bændelorm i det samme øjeblik, den indtager en pansermide. Også heri ligger et problem.

Det afgørende er imidlertid, at 'Marwell Hertuneur' KAN have indtaget pansermiden/ fået bændelorm efter 1/11 2001. Derfor skal der på grund af denne usikkerhed gives undertegnede medhold i klagen, idet Codan heller ikke på dette punkt har løftet sin bevisbyrde.

Når hertil kommer, at dyrlæge H.C.L., nu efter egen udtalelse, erkender ikke at have videnskabeligt belæg for/dokumentation for den af Codan påståede årsagssammenhæng, er der skabt en sådan usikkerhed om Codans veterinærkonsulents, konklusioner, at der skal gives undertegnede medhold. Codan har ikke løftet sin bevisbyrde for at 'Marwell Hertuneur' måtte aflives som følge af en sygdom eller lidelse opstået før forsikringen blev hævet.

Sluttelig skal jeg ikke undlade at bemærke, at TV-udsendelsen DR-dokumentar, 'Dyrekøbte Drømme', der blev vist i TV den 6/11 2002 klart efterlod det indtryk, at Codans veterinærkonsulent er 'i lommen' på forsikringsselskabet. Lødigheden af dennes udtalelser i en situation som den foreliggende kan således umiddelbart drages i tvivl.

Fra den nævnte udsendelse hæfter jeg mig ved, at Fødevareministeren i en konkret sag betegnede vedkommendes arbejdsmetoder som 'Fup og Svindel'."

På anmodning fra klageren har dyrlæge H.C.L. fra A. Dyrehospital ApS i skrivelse af 28/11 2002 bl.a. anført:

"*Deres bemærkninger det af selskabet anførte om årsagssammenhæng. Således om den anførte årsagssammenhæng konkret er konstateret af Dem samt om hvorledes årsagssammenhænge forholder sig generelt i relation til blindtarmsinvaginationer.*

Det helt konkrete i sagen er samtidig fund af A) Blindtarmsinvagination og
B) Bændelorm

I litteraturen er der beskrevet sådanne samtidige fund, men mere almindeligt er, at de konstateres alene enten i form af blindtarmsinvagination eller alene en bændelormeangreb uden kliniske symptomer. Jeg har ikke i litteraturen fundet dokumentation på en statistisk sikker årsagssammenhæng mellem blindtarmsinvagination og bændelormemanifestation.

I samme forbindelse ønskes præciseret om Deres bemærkning i erklæringen om: 'Blindtarmsinvagination sekundær til voldsom bændelormangreb' skal forstås - som anført af forsikringsselskabet - som en manifestering af den konkrete konstaterede årsagssammenhæng.

Efter at have gennemarbejdet en del litteratur om den kliniske betydning af fund af bændelorm i tarmkanalen hos heste, så var der op gennem 1980erne en del undersøgelser, der pegede på en sammenhæng mellem problemer i tarmkanalen og bændelormeangreb (Lyons et al. 1983, Beroza et al. 1986, Owen et al. 1989). Ved senere undersøgelser op i 1990erne har det ikke været muligt at kunne dokumentere en sammenhæng mellem tilstedeværelse af bændelorm og kliniske symptomer hos hesten (0. Nilsson et al. 1995, Persson et al. 1993). Man har kun kunnet konstatere en bred udbredelse af parasitten hos hestene - fra 20 % helt op til 66 % i visse områder, men en sikker årsagssammenhæng er ikke dokumenteret i de senere undersøgelser.

Endelig skal jeg anmode om Deres bemærkninger til selskabets veterinærkonsulents oplysninger, som angivet i sidste afsnit på p. 1 i indlægget, herunder særlig om 'Marwell 19 Hertuneur' KAN have optaget pansermiden 1/11 2001 og om hesten, hvis den husede en pansermide/bændelorm før 1/11 2001, om den så var syg eller havde en lidelse 1/11 2001, der senere førte til nødvendigheden af aflivningen.

Tiden fra smitte til kønsmodne bændelorm i hestens tarm angives fra 6 uger til 6 måneder. Det er uklart om pansermiden kan overvintre på græsmarkerne, og om den kan overføres med grovfoder høstet i sommerhalvåret. Der er ingen dokumentation for at Marwell Hertuneur ikke har pådraget sig smitten efter d. 1-11-01. Som nævnt tidligere er der ikke dokumenteret kliniske symptomer hos heste med bændelorm. Bayer angiver i sine reklamer 'Fakta om bandmask hos häst', at kraftig bændelormeinfektion nedsætter velbefindendet og præstationen."

Selskabet har ved skrivelse af 10/12 2002 til nævnet anført følgende:

"Indledningsvist bemærkes, at forsikringstager - og ikke Codan - valgte den dyrlæge, hvis diagnose hun nu betvivler.

Forsikringstager udleder herefter af samme dyrlæges besvarelse, at hesten teoretisk kan være blevet inficeret efter d. 01.11.01, idet hun citerer hendes dyrlæge for, at der ikke findes sikker statistisk dokumentation for, at hesten ikke kan være smittet inden forhøjelsen, og at der ikke findes sikker statistisk dokumentation for årsagssammenhæng mellem blindtarmsinvagination og bændelorm.

I dyrlægens udtalelse henvises ikke til dyrlægens undersøgelse af hesten, men udelukkende til litteraturen.

For så vidt angår dokumentation, vedlægges denne i form af supplerende udtalelse fra vores veterinære konsulent med henvisninger til litteraturen, hvorefter der er påvist årsagssammenhæng mellem bændelormeangreb og blindtarmsinvagination.

Litteraturen og statistisk dokumentation ses dog ikke at have afgørende betydning i denne sag, da forsikringstagers dyrlæge ved undersøgelse af hesten, konkret har

kunnet diagnosticere 'blindtarmsinvagination secundær til voldsomt bændelormeangreb', hvoraf årsagssammenhængen i den konkrete sag fremgår.

Det kan herefter ikke foreligge tvivl om årsagssammenhængen.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt hesten var inficeret inden forhøjelsen, henvises til forsikringstagers dyrlæges diagnose af d. 20.02.02 samt vores veterinære konsulents redegørelse af d. 27.05.02, hvorefter det må lægges til grund, at hesten havde pådraget sig lidelsen forud for forhøjelsen.

Vi kan i denne henseende notere os, at forsikringstagers dyrlæge i sit brev af d. 28.11.02 erkender, at det er tvivlsomt, dels om pansermiden kan overvintre på en græsmark, dels om den kan overføres fra grovfoder høstet i sommerhalvåret.

Henset til det i vores tidligere indlæg anførte om udrugningsperioden og det forhold, at der kunne konstateres 'myriader' af bændelorm, taler dette for, at hesten var inficeret inden forhøjelsen.

For så vidt angår spørgsmålet, om en hest har en lidelse, hvis den er vært for en bændelorm, henviser vi til det tidligere anførte, og bemærker, at hvis hesten dør af bændelormeangrebet, må den rimeligvis siges at have en lidelse, ikke mindst i det konkrete tilfælde, hvor mængden af bændelorme var ganske omfattende.

Vi skal herefter fastholde, at forsikringstager ikke er berettiget til forhøjelsen."

Af skrivelse af 16/1 2003 fra N. Hestehospital til selskabet fremgår bl.a.:

"Ud fra ovennævnte litteratur og taget i betragtning hvor voldsom bændelormeinfektionen var er der for mig ingen tvivl om, at hesten har været smittet før 1.11. altså før forsikringen blev tegnet."

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelse:

"**§ 11 Forsikringen dækker ikke.**

Forsikringen dækker ikke skade, der skyldes eller forværres af:

a) en før forsikringens ikrafttræden bestående sygdom eller lidelser,"

Nævnet udtaler:

Nævnet finder efter sin gennemgang af sagen, at selskabet ikke har løftet sin bevisbyrde for, at sygdommen eller lidelsen var til stede forud for forhøjelsen af forsikringssummen.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, Codan Forsikring, skal udbetale klageren den resterende del af forsikringssummen, 10.000 kr., med renter efter forsikringsaftalelovens § 24.

J. Hermann